

ههشده نيشتماني له جياتي ههشده شهعبى

08-06-2021

نووسه ره كان

ناوه ندى ليكوئينه وهى رووداو

كورتە : له دهى گرژيه كانى نيوان حكومه تى كازمى و گروه وه لائيه كانى ناو ههشده شهعبى، ههدهر
عه باده سهرۆكوه زيرانى پيشووى عيراق، ده ستپيشخه ريبه كى بو به "نيشتماني" كردنى ئەم هيزه ئەمنيه
راگه ياند. پوخته ي پلانه كه ي عه باده خوى له دوو ته وه رى سهره كيدا ده بينيته وه:

ياسين تها |

له دەمی گرژبیه کانی نیوان حکومتهی کازمی و گروپه وه لائیبه کانی ناو هه شدی شهعی، ههیدهر عه بادی سه رۆکوه زیرانی پېشوو عیراق، دهستپېشخه ریبه کی بو به "نیشتمانی" کردنی ئەم هیزه ئەمنیه راگه یاند. پوختهی پلانه کهی عه بادی خۆی له دوو تهوه ری سه ره کیدا ده بیئیه وه: هه شدیکی نیشتمانی که ملکه چی ئەجیندا هه ریمایه تیبه کان نه بیئ (ئیران و سوریا)، هه شدیکی سه ربازی ملکه چی بو فه رمانه کانی مه رجه عه سه ربازیبه کهی خۆی، که سه رۆکی گشتی هیزه چه کداره کانی عیراق، وانا سه رۆکوه زیرانه وه ک بالاترین ده سه لاتی جیبه جیکردنی ده ولته.

هه رچه نده له ئیستادا عه بادی پنگه یه کی یه کلاکه ره وهی له هاوکێشه ی هیز و بریاری عیراقیدا نییه، به لام به وپیه ی له ویلایه تی ئەودا (2016)، یاسای ژماره 40 ی هه شدی شهعی ده رچوو، ده کریت له دوای مالیکی، وه ک باوکی دووه می به فه رمی ناساندن و هه ولنی به یاساییکردنی هه شد و قوتکردنه وهی وه ک قه واره به ک سه یر بکریئ، ئەویش له کاتی کدا که فه توکه ی سیستانی (حوزه برانی 2014) ته نیا باسی خۆبه خشی له ناو هیزه ئەمنیه کان کردبوو، به بیئوه ی دووروزیک باسی هه شد یان دروستکردنی قه واره به ک به ناوی ئەوانی کردیئ.

عه بادی له سالانی 2014_2018 دا شه رعیه ت و بودجه ی زوریشی به هه شد به خشی، به لام له هه ندیک وپستگه شدا وه ک ئیستای مسته فا کازمی، له گه لیان که وته مشتومر و به ئاشکرا تۆمه تباری کردن به وهی که سه رکرده گانیان، له سه ر خۆینی چه کداره گانیان خه ربکی فیلاکرین و خۆ ده ولته مه ندردن و موچه ی بندیوار ده خۆن. له پاش عه بادیش، باله ده سترپویشتوووه کانی هه شد زیاتر پینان راکیشاهه، وه ک له نه مایشه سه ربازیبه کانی پاش گرتنی قاسم موسلیح له 26 ئایاری 2021 دا ده رکه وت. به لام هیشتا عه بادی مانه وهی هه شد به پویشتیبه کی نیشتمانی ده بیئیت، به و پیه ی "هیزیکی ستراتیژییه" و دزی ته وه شه به قسه ی خۆی به "به شه یان وینا بکریئ" که ئەمه ش زیاتر گوتار و بانگه شه ی خۆپیشانده رانی تشرین و هیزه مه ده نییه عه لمانییه نوپیه کانی له دایکبووی خۆپیشانده گانه.

عه بادی که ئیستا له کازمی دوور نییه و له سه ر هیزه میانپه وه کانی شیعه ش ئەژماره، بانگه شه ده کات بو ته وهی هه شد بیئته ده زگایه کی گوزپایه لی ئەمنیه ی بیده نگ له چه شنی ده زگای دژه تیرۆر یان سوپا و، خۆیشی له هه ژموونی ده وره به ر قورتار بکات، به لام ئەم ئامانجه له گه ل په یام و عه قیده ی ئیستای هه شد نایه ته وه که جگه له وهی خۆی پێ "پیرۆزه"، پریه تی له و گرووپانه ی که مه رجه عه تیان له ودیو سنووره وه یه. ئاماره کان ده ریده خه ن، ده وره به ری 45 گروپ له ناو ئەم هیزه دا شوینکه وته ی فه توکانی عه لی خامنه یی ریبه ری بالای شۆرشێ ئیران، به رامبه ر به مه ش، 17 کۆمه ل و گرووپ هه شد راسته وخۆ سه ر به عه ته به کانی ژیر ئیداره ی نووسینگه ی سیستانی و 6 گرووپ دیکه شوینکه وتوو مه رجه عی دیکه ی ناوخۆ و ده ره وه ی عیراقن.

ده سترپېشخه ریبه کهی عه بادی له کاتی کدا به هیزه سیاسیبه کانی شیعه خۆیان بو هه لپزاردنیکی چاره نووساز له ناوه راستی تشرینی یه که م (ئۆکتۆبه ر) ی داهاوو ئاماده ده کهن. له م وپستگه ده ستوریبه شدا خۆین و قوربانیبه کانی هه شد به هه مانشیوه ی هه لپزاردنی 2018 که ره سه ته یه کی سه ره کی بانگه شه ده بیئ له بازاری بانگه شه، هاوپه یمانی فه تح که نوپنه رایه تی سیاسی ئەم هیزانه ده کات، به هه مان پیکهاته ی جارانه وه خۆی بو هه لپزاردنه که تۆمارکردوو و هیوای وه هابه ده نگی هاوسۆزه کانی هه شد بچنیته وه. چونکه سه ره پای هه موو ئەو پینشیلکاری و بېسه ره به ریبه ی له ناو هه شدا هه یه، هیشتا به لای شیعه راستپه وه عه قایدیه کانه وه هپچ به دیلیکیتری نییه چونکه، له پاش 2003 که سه دام رووخا و پیکهاته شیعه ی له رووی سیاسیبه وه سه ره له نوئ له دایکبوونه وه و بوونه حوکمران، هپچ کات وه ک 2014 نه که وته به ر مه ترسی دارمان. ئەوه شی له م ته نگه ژه سه ره کیبه رزگاری کردن و گه مارۆی چه کدارانی داعشی له پشتنه ی به غدا تیکشکاند، پیکهاته کانی ئیستای هه شدی شهعی بوو. له وه شه وه باوه رپکی زال له ناو شیعه کان هه یه که هه شد به باله عیراقی و ئیرانیبه که یه وه "پاریزه ری خاک و پیرۆزیبه کان و ناموسن" و هه ر چه شنه هه ولنیک بو ریگسختنه وه یان به سیستمانیک کردنیان، خیرا ده خرپته قالی دژیته هه شد و به ئامانجگرتنی، که به قسه ی ئەوان پلانی ئەمه ریکا و ئیسرائیله.

جگه له ریزگه عیراقیه کانی ریگسختنه وهی هه شد، فاکته ری ئیرانی هه ر یارمه تیده ر نییه بو نیشتمانی کردنی، چونکه ده سه ته ی هه شدی شهعی به میلیکی ده وره به ری 160 هه زار که س و بودجه به ک که 2.4 تریۆن دیناره، بووته که شه ر و سه رچاوه یه کی باشی دارایی بو ئەو گروپانه ی که بو ئامانجه ستراتیبه کانی ئیران له عیراقدا تیده کووشن وه هیزه کانی ئەمه ریکا ده که نه ئامانج. له م میانه یه شدا ته وه نده به سه بزانیئ که له ماوه ی دوو سالی رابردوودا، 300 هیزش کراوه ته سه ر هیزه کانی هاوپه یمانان که چوار کوزراوی ئەمه ریکی و 25 هاوکاری

عیراقی ئهوانی لئ کهوتووتهوه. سهراوهی پارهدارکردن و پرچهککردنی ئهم گروپانهش ههر لهژیر چهتری ههشدی شهعبیه که ناویشانیکی بهرین و بهرفراوانه بۆ کۆمهلیک گروپ و دهستهی جۆراوجۆر و ههر چهشنه کۆنترۆلکردنیکی لهلایهن عیراقهوه ئهم گروپانه له شهعهیهت و چهکی له کۆنترۆل دهرجوو رووت دهکاتهوه. ئهوهش بۆ ئیران که پێگهیهکی بههیزی ههیه له عیراقدا جیگای قبول کردن نییه و ههر بهم هۆیهشهوهیه که کاتی بهرپرسیکی عیراقی دهچینه تاران جهمسهرهکانی هیز لهوی، یهکسهر داوای پاراستنی ههشدی شهعبی دهکن.